

MONVMENTVM
VITAE BONAE AC DIVTVRNAE
MEMORIAE ET HONORIBVS POSTVMIS
VIRI
NOBILISSIMI AMPLISSIMI
CONSVLTISSIMI QVE
PAVLI DRAINGII

I. V. L.

REIPVBLICAE HAMBVRGENSIS

PER ANNOS FERE XXVI.

SENATORIS MERITISSIMI

AC DEMVM

PROTOSCHOLARCHAE

ORDINISQVE SENATORII

SENIORIS GRAVISSIMI

DICATVM

PROGRAMMATE FVNEBRI

QVO

TANTORVM MERITORVM AESTIMATORES

AD EIVS

EXEQVIAS

D. XVII. SEPT. A. MDCCCXXVIII.

FREQVENTIA SVA COHONESTANDAS

OFFICIOSE INVITANTVR

PONEBAT

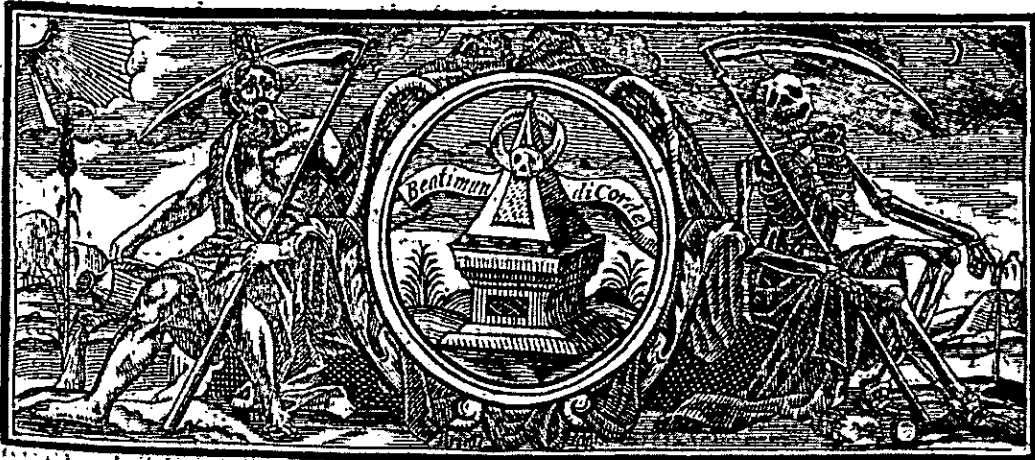
IOANNES CHRISTIANVS WOLFIVS,

PHYS. ET POETICES PROF. PVBL.

ET H. T. GYMNASII RECTOR.

HAMBURGI

TYPIS CONRADI KOENIGII AMPLISS. SENATUS GYMNASII ET SCHOLAE TYPOGRAPHI.

felicitatem, qua homines in hoc ævo frui possunt, omnem ex possessione triplicis boni, vitæ scilicet, veritatis & virtutis pendere, ex eo imprimis intelligitur, quod corpus humanum, animæ junctum, motu sensuque gaudet; anima autem, si intellectum spectes, cognitione veri, si voluntatem, virtutis studio perficitur & delectatur. Fundamentum itaque felicitatis primum est vita, cum unicuique, etiam in summis angustiis posito, dum adhuc in vivis est, omnia bona sperare liceat. Prædem id monuit Theocritus:

Χρηθασσείν, φίλε βάρτε, τὰχ' ἀυρίδων ἔσαι ἀμεινον,
Ἐλπίδες ἐν ζωῆσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.

Vita igitur quo est diuturnior, eo longius cum duratione hominis usus omnium bonorum, quorum quidem particeps fieri potest, continuatur, adeoque perfectior erit felicitas. Hoc fuit in causa, cur gentes plurimæ Senes, qui ultimum vitæ humanæ terminum attingerunt, parentum loco habendos & omni pietate cultuque excipiendos esse existimaverint. Hebræi sane, ut reliquorum populorum instituta de reverentia erga Senes silentio præteream, præceperunt, Seni assurgendum esse, si adhuc quatuor cubitorum spatium abesset, confidendum autem, quamprimum iste præterierit, ut id in ipsius honorem factum esse appareret. Senectutem tamen, si sit effœta & languida, morti potius quam vitæ esse comparandam, graphice ostendit Secundus, Atheniensis Sophista:

ἡγρὰς ἐστὶ πληρωσὶς ἡμερῶν,
ὑγιαίνουσα νόσος, ζῶν θανάτος, πρόσδοκωμένη μερίμνα, φόβος ἐλπιζόμενος, πολυχρόνιον γέλασμα, ἀτόνος φρόνησις, ἐμπύς νεκρός, ἀφροδίτης ἀλλοτριον, θανάτου πρόσδοκωμένος, νεκρός κινημένος.

Veritatem horum verborum confirmant plurimorum Senum vires deficientes, corpus incurvans, articuli vacillantes, caput tremens, facies rugarum plena, dentes putrescentes, crines defluentes, oculi caligantes & aures obsurdæ

descendentes. Si mentis operationes in senibus permultis confideres, recte eos bis pueros esse dixeris, quia neque organis sensuum neque ingenio neque iudicio rite utuntur, vicissim vero tristes, morolos, pertinaces, querulos, credulos, garrulos & iracundos se praestant. Ex his omnino consequitur, Senectutem, nisi sit vegeta, infelicitatis & incommodorum thesaurum, imo malorum innumerorum portum aperire. Et vel sic tamen omnes Senectutem votis expectant, quam, ubi sunt adepti, plerique vel criminantur, vel suo non aestimant pretio, iis quippe bonis destituti, quae senilis aetatis vitia minuunt, incommoda autem tolerabiliora reddunt. Scilicet paucissimi, quam bene vivant, sed plerique, quam diu vivant, curant, cum tamen omnibus possit contingere, ut bene recteque vivant, ut diu, paucis. Qui tamen huius voti compotes sunt, quid praestant brutis, quorum genus unum itemque alterum hoc cum illis commune habet? Si male idem vivant, deterioris adhuc sunt conditionis, utpote qui a DEO ipso in Literis sacris infantes & peccatores, centum annos nati, appellantur. Vita igitur aeterna longe postponenda est vitae bonae, quae animae rationalis est propria, ac bona veritatis virtutisque quaerit & invenit. Agnoverunt id ipsi gentiles, qui umbras tantum discriminis inter verum & falsum ac inter virtutem & vitium consectabantur. Notum est illud Senecae: *Quomodo fabula, sic vita; non quam diu, sed quam bene acta sit, refert; nihil ad rem pertinet, quo loco desinas, quocumque voles, desine, tantum bonam clausulam impone.* Multo magis hominibus Christianis, gratia divina suffultis, hoc negotium incumbit, ut non solum vitae bonae necessitatem & iucunditatem crebro perpendant, sed etiam in illa mature se exerceant. Quid esse aut fieri potest pulchrius, quid amoenius, & ad felicitatem expeditius, quam a falsis dignoscere vera, a malis dispicere bona, a bonis meliora, a melioribus optima, labem suam fordesque agnoscere, fontem ipsum bonorum accedere, oculorum aciem veri luce recreare, res caducas despicerere, non opinari cum vulgo, suum cuique tribuere, aliis libenter & studiose inservire, modestissime se gerere, animo securo tranquilloque esse, nec vitam denique amare, nec mortem metuere. Qui tam pie, tam sapienter, tam ordinate vitam instituerunt, illi, quamquam iuniores aetate essent, tamen ob innumerabilia officia, quae aliis praestabant, & ob dignitatem, quam tuebantur, in Codice S. Senum aut Seniorum nomine frequenter ornantur. Etenim praecipua laus Senectutis est, eam, ut caetera auferat, afferre certe prudentiam, qua nihil est profecto homini dulcius, & uti certus siderum cursus, ita vita hominum rite disposita, senum praesertim, quemque delectat. Quo citius his virtutibus homines eminent, eo rectius cum viris aetate venerabilibus comparari poterunt, & sua constabit veritas proverbio:

Senex mature fias, si diu velis esse senex. Nemo igitur, qui harum veritatum nexum & summam consideraverit, inficiabitur, vitam bonam omnino præferendam esse vitæ diuturnæ, quia non tam bonum est, vivere, quam bene vivere, cumulum autem accedere bonæ vitæ, si hæc quam diutissime duraverit. Finge tibi Senem, cujus corpus est solidum, vox sonora, oculi lumine vigent, pedes certa vestigia imprimunt, vires cum ætate dissentiant. Cujus memoriam tenacitas non deserit, ingenii autem vim & judicii acumen frigidus sanguis non obtundit. Addantur his bona minora, divitiæ scilicet, commoditates & honores, quæ bonorum verorum pedissequæ esse solent. Annon iste adolescentiam aliena in ætate mentitur? Hæc non esse svavia somnia & mera figmenta demonstrabit Exemplar insignis felicitatis humanæ & Senis Optimi, cujus exhibendi occasionem mihi suppeditat pietatis & officii ratio. Haud enim committendum est, ut *Viri Nobilissimi, Amplissimi Consultissimique*, PAVLI DRAINGII, J. u. L. Reipubl. Hamburgensis Senatoris & Proto-Scholarchæ optimè meriti, res egregiæ & labores utilissime sumpti ac dignitates virtute partæ prorsus reticeantur, præsertim ejus Viri, qui non in primo conatu, sed in cursu diuturno magnarum rerum nobis ereptus, non alia, quam coelesti sede, dignus videbatur.

Patria, in qua Senator Noster primam lucem adspexit, Hamburgum est, Civitas totius Germaniæ celebratissima & præstantissimorum ingeniorum fecundissima mater, quæ, quo diutius ab hoc suo Cive omni studio & labore est ornata, eo diligentius Ejus memoriam ad seros usque posteros propagabit. Suscepit illum A. MDCCXLIV. d. XXI. Sept. Vir spectatissimus, PETRVS DRAINGIVS, Mercator felicissimus, ex uxore dilectissima omnibusque sexus sui ornamentis eximia, ELISABETHA, Viri honestissimi, PAVLI OEDINGII, filia. Prima Parentum laudatorum cura fuit, ut filii nativitatem haud multo post vitæ sublimioris initia exciperent, ipseque, sacro fonte tinctus, nomen PAVLI adipisceretur, quod, cum à voce *puffillus* Grammatici derivent, uti in Gentium Doctore, ita in Nostro, sive corporis staturam, sive animi modestiam spectes, omine non caruit. Deinde id sedulo dederunt operam, ut teneræ Ejus ætati non solum monitis salubribus, sed etiam exemplo suo, optime consulerent, nihilque eorum negligenter, quæ ad liberalem & ingenuam filioli educationem pertinere viderentur. Præmatura quidem illorum morte omnes prosperæ felicitates Nostro adversæ fieri videbantur; sed providentia divina has molestias ita levavit, ut cognati prudentissimi paternum erga Ipsum animum induerent, rectæque educationis laborem hilare, solícite & accurate continuerent. Hi, cum in DRAINGIO eximia indoles, ingenium alacre, singularis discendi ardor & morum probitas se proderent, optimo

consilio Eum literarum studiis dicarunt. Tum temporis Vir Clarissimus, JOANNES BVNO, Professor Historiarum in Gymnasio Luneburgensi, non contemnendam eruditionis & dexteritatis in docendo famam sibi comparaverat, cujus institutione DRAIN- GIVS per triennium usus, in prima juventute specimina egregia ingenii felicitis & industriæ indefessæ exteris dedit, expectatio- nemque de se non vulgarem fecit.

Hamburgum reversus, Gymnasii patrii Professores attente au- dire non neglexit, sed se totum ad studium linguarum illarumque artium contulit, quæ cultoribus, ad altiora nitentibus, non solum præcipuo sunt ornamento, sed etiam insigni adjumento. Literis elegantioribus & scientiis philosophicis non leviter imbutus, in flo- rentissimas istius temporis Academiâs se contulit, & primum Helm- stadii per biennium, deinde Heidelbergæ per annum spatium, de- nique Argentorati per triennium commoratus est, ut singulas Ju- risprudentiæ partes accurate assequeretur. Rectissime enim ita- tuebat DRAINIVS, vivam fidelium Doctorum institutionem esse viam & brevissimam & tutissimam, quæ optatum studiorum scopum contingere posset. Neque hæc spes eum sefellit. Anno enim MDCLXXI. d. IX. Jan. in Academia Argentoratensi ad artis suæ fastigium perveniebat, quando, defensa pro cathedra disputatione juridica *de Poenitentia*, Licentiam summos in utroque jure honores & privilegia doctoralia rite consequendi, applaudentibus corda- tis harum rerum judicibus, impetrabat. Publico hoc doctrinæ te- stimonio ornatus, desiderio exterarum regiones peragrandi flagavit, ut dissimiles gentium mores & diversa instituta accuratius cogno- sceret, ut prudentiam augeter exemplisque vitam instrueret, ut denique Virorum, doctrinæ laude celebriorum, Ictorum imprimis, consuetudine & familiaritate uteretur. Hoc animo perlustravit Galliam, Helvetiam, Italiam, Germaniam, Belgium, & ubique, quia nihil poterat illo fieri humanius, nihil literarum amantius, prolixam omnium erga se voluntatem est expertus. In patriam redux, expectationem magnam, quam de se pridem excitaverat, non solum sustinuit, sed etiam vicit; ita ut ab omnibus exemplar Literati felicitis existimaretur. Neque id injuria. Noster enim ita rationem studiorum instituerat, ut singula tractaret sedulo & cum attentione animi, non tardius aut negligentius, ne tempus pessime perditum sero nimis deplorare cogereetur. Ordinate literis operam dederat, non intemperanter, ne ante tempus corporis animique vires infringeret ac debilitaret. Intellectum cognitione rerum plurimarum utilium imbuerat, non ad levitatem animi stolidam- que arrogantiam ostentandam, sed ad copias sapientiæ veræ cu- mulandas, ut pie, juste & temperanter se gereret.

Sic fieri non poterat, quin tantus Virtutis veræ cultor ex hujus æde in Honori templum, uti apud exteros, ita in patria, sæpissime deduceretur. Anno itaque MDCCLXXXV. dignus fuit habitus, qui in Dicafterio nostræ Urbis inferiore Justitiæ Sacerdotem ageret. A. MDCCLXXXII. d. II. Novembris Amplissimo Ordini Senatorio in locum Viri Nobilissimi & Consultissimi, GERHARDI SCHÖTTI, per legitimam sortem est adscriptus. Haud diu post ad Potentissimum Daniæ Regem semel iterumque ablegatus, dexteritate sua facilem aditum ad Procerum aulae ipsiusque Regis gratiam sibi paravit. A. MDCCLXXXVIII. in magno & arduo Præturæ opere litigantibus non minus judicem justum & æquum, quam arbitrum cordatum candidumque, se præbuit. Munia reliqua dignitatis Senatoriæ, quæ alia ex aliis DRAINGIO sunt commissa, ita obiit, ut fidem, prudentiam & alacritatem suam ubique probaret. Denique, Viro Nobilissimo Prudentissimoque, WALTHERO BECKHOFIO, d. XXIV. Junii superioris anni pia placidaque morte extincto, Ordinis Senatorii Senior & nostri Gymnasi ac Joannei Proto-Scholarcha est factus. Non licet nunc pro argumenti dignitate multis, nec lubet paucis verbis commemorare, quanto desiderio Patriæ pro virili sua inserviendi semper flagravent, & quantas molestias ejus causa sæpius absorberit. Tantum affirmo, Senatorem nostrum Rempublicam felicissime gessisse, quia Vir erat, sive cum rerum peritis ageret, expeditissimus, sive muneri suo præesset, diligentissimus, maximeque excultus iis rebus, quarum scientia & usu vitæ civilis societas continetur.

Non minore felicitate DRAINGIVS in re domestica usus est. Hujus stabiliendæ causa A. MDCCLXXXVI. bonis auspiciis tori sociam sibi junxit Virginem, & genere & virtutibus florentissimam, CAECILIAM, DANIELIS BRANDTH, Viri Optimi, filiam. Ex hac uxore suavissima suscepit duos filios, PAVLVM & DANIELEM, ac tres filias, ELISABETHAM, ANNAM & ANNAM CAECILIAM. Hanc in matrimonio auspiciatissimo adhuc habet Vir Nobilissimus, Consultissimus Amplissimusque, NICOLAUS LVGAS SCHAFSHAVSEN, I. V. D. & Rempublicæ nostræ à Secretis, cujus merita, ut in oculos omnium incurrunt, ita ab omnibus prædicantur. Nobilissimum hoc Pars DRAINGIVM Nepotibus Neptibusque omnino undecim beavit, quorum sex diem suum jam obierunt. Superstites quinque PAVLVS, ANNA, ELISABETHA, JOANNES DIETERICVS, NICOLAUS & AGATHA CAECILIA, ut cum honoratissimis Parentibus prospera valetudine & solida felicitate diu utantur, Deum T. O. M. precor. Reliquos liberos ex primo Conjugio procreatos Noster pridem amisit, uti & ipsam Uxorem, quæ A. MDCCLXXXVI. d. XXIII. Maji feria prima Pentecostes extremum Spiritum Servatori suo reddidit.

Neque

Neque secundo Matrimonio, quod A. MDCLXXXIX. d. XXV. Novembris cum Virgine lectissima & ornatissima, CATHARINA GESA, Viri Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimiqve, EBERHARDI à CAMPE J. V. L. Senatoris item & Proto-Scholarchæ optime meriti, Filia natu maxima initum erat, felicitas & fecunditas defuit. Illa enim Senatori Nostro vitæ Socia exoptatissima extitit usque ad A. MDCLXXXIII. d. XII. Martii, quo per mortem erepta summum desiderium sui & acerbam Mariti agritudinem lenivit, relictis tribus matrimonii pignoribus gratissimis, filia AGNETA CATHARINA, quæ in tenera ætate res humanas cum meliore vita commutavit, & duobus filiis EBERHARDO & PETRO, qui Patris dilectissimi obitum nunc moesti lugent. Hoc Par Fratrum Nobilissimorum Parenti suo ingentem & multiplicem gaudii materiem præbuit, cum alter summos in utroque jure honores, alter Licentiam petendi eodem, magna cum laude sit consecutus.

Sic DRAINIVS fuit & Literatus & Senator & Paterfamilias felicissimus, quibus bonis ita gavisus est, ut Ejus senectus vegeta istorum usum non solum diuturniorem, sed etiam multo jucundiorem reddiderit. Cani quidem SENIS OPTIMI lanuginosum temporis fugacissimi mucorem repræsentabant, facies autem expectata semper & hilaris pulchram animæ, nunquam peritura, imaginem exhibebat. Hoc bonæ Senectutis præmio affatim cumulatus in morte quoque egregium ex illa commodum cepit. Sicut enim poma, si cruda sunt, ex arboribus vi avelluntur, si matura & cocta, decidunt, sic vitam adolescentibus vis auferre solet, senibus maturitas. Primum signum imminentis mortis NOSTRO SENI, dedit summa difficultas excernendi fluida corpori nociva, quam paucis diebus post excepit totius corporis langvor, & mox respiratio impedita; donec d. IX. Septembris, hora decima vespertina, hic ingenuus DEI cultor Anno ætatis LXXXIV. vitam bonam ac diuturnam hujus ævi cum sempiterna gloria pie hilareque commutaret.

Corpus ex fange, solenni ritu efferetur die XVII. Septembris, quas exequias ut numerofo comitatu splendoras facere velint, Omnes omnium Ordinum & Dignitatum Viros honoratissimos submisisse & decenter rogo. Memoriam autem PII SENIS & PATRIS PATRIÆ inscriptione sepulchrali, ex lapide antiquo in chartam hanc translata, nomine Urbis nostræ, celebrandam mihi sumo;

LONGA LICET TE CARE PATER SVBTRAXERIT AETAS
 ATTAMEN ILLA MIHI PLVS CVPIENDA FORET
 SÆPIVS INLVXIT MERITIS TVA VITA LABORVM
 ET COMMISSA DIV PVBLICA CVRA TIBI
 SVMPSISTI ILLVSTREM SED JAM GRANDÆVVS HONOREM
 ANTIQVO FACTVS MORE SENATOR ERAS
 CERNERE LONGINQVAE MERVISTI PRAEMIA LVCIS
 DISPOSITAM CERTVS LIQVERE TE SOBOLEM
 ADVIT IN CVNCTIS PATRIA INDVLGENTIA PROLI
 TE TAMEN HEV SOLVM FLEMVS ABESSE PATREM.

